17/04/2019

In memoriam: Notre Dame

Пожарът в катедралата „Парижката Света Богородица” потресе хората по света. Да видиш как гори и рухва в пламъците нещо, което си смятал за едно от вечните неща на нашата планета... Нещо, което като пирамидите и Китайската стена е било преди теб и ще те надживее, ще надживее и внуците на твоите внуци..

Катедралата – символ на Париж и емблема на християнството изобщо. Творение на средновековния дух и перла на световната архитектура. Мъчно. Трагично. Болно…

Да, ще я възстановяват, разбира се, но това вече няма да е автентичната постройка от XIII век. Нещо си е отишло безвъзвратно. Хората – нашите деца, внуците ни – вече никога няма да стъпят под сводовете, построени от майсторите на Средновековието…

В моя живот, както и вероятно в живота на много други хора, Катедралата влезе още през детските ми години с известния роман на Виктор Юго. Всички сме поглъщали жадно страниците, на които се описва странният и призрачен живот на огромното творение от камък. Историята на циганката. Историята на Квазимодо…

Много по-късно, вече като зрял мъж, стъпих и физически под сводовете на Катедралата. Каквато и представа да съм имал за нея, на живо тя надхвърли всичките ми очаквания. Катедралата ме прие в утробата си спокойно, мирно, мъдро. Призрачната, почти мистична светлина, леещa се през огромните цветни витражи, се размесваше с готическия здрач. Гледах с благоговение високите сводове, опипвах тук-там вечния камък и ми се струваше, че съм в каменен Ноев ковчег, суров и непоклатим, пътуващ през вълните на хилядолетията…

Това беше живо Средновековие. Рицари, монаси, инквизитори, кардинали – чувствах се буквално заобиколен от сенките на всички тези хора. Тълпите им бродеха невидимо наоколо. Мислите им, долавяни като неясен шепот, ме завладяваха. Неволно ми се искаше да пришия кръст върху дрехата си и да тръгна на поход за Светата земя, или пък да изгоря някой еретик с ръцете си.

И ето че Тя изгоря! Кога стана това? Не през тъмните дни и нощи на Средновековието, когато са горели толкова много постройки – безчет, безчет! Не през бурните времена на войните и революциите. И Революцията от 1789 г., и Наполеоновите войни, и Парижката комуна – всички те не закачиха Катедралата, минаха през нея като бурни разпенени вълни през скала и се оттеглиха. Не! Тя се запали и изгоря в цивилизованото време на нашия век.

Някои видяха в това знамение, знак на Божия гняв. Още повече, че това се случи в самото навечерие на католическия Великден. Поличба?…

А всъщност, мисля си аз, няма нищо чудно, че Катедралата се запали и изгоря точно сега. Тя беше чужда на нашето време. Сред съвременния блуден и разпасан град Тя стоеше като някакво праисторическо чудовище. Странно беше присъствието на това древно, тайнствено светилище, на това възвишено място за Богопоклонение сред бордеите, нощните клубове, публичните домове наоколо.

И накрая Тя не издържа и си отиде. Изгоря, рухна, изчезна.

И нещо в нас изгоря заедно с Нея.

Хората плачеха, гледайки как гори Катедралата, видимият храм, но защо никой не плаче, когато всеки ден, всеки час гори и рухва незримият храм на доброто, погазва се справедливостта, потъпква се честта и правдата? Тези пламъци не разтърсват хората, не потрисат, не ужасяват никого. Не се чуват писъци и плач, и телевизиите по света не предават на живо ужасите на всекидневната морална катастрофа.

Сбогом, Notre Dame de Paris! Почивай в мир! Ще те помним винаги!

pravoslavie.bg